

Verklaring belangrijkste negatieve gevolgen

10 maart 2021

1. Inleiding

Voor u ligt de verklaring betreffende de belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheid van Nordea Asset Management en zijn dochterondernemingen Nordea Investment Funds S.A. (NIFSA) en Nordea Investment Management AB (NIM AB) (hierna gezamenlijk "NAM").

NAM staat stil bij de belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheidsfactoren (*Principal Adverse Impacts of PAI*) op het niveau van de emittent, voor alle door NAM beheerde activa, met uitzondering van activa waarvan de nodige gegevens niet beschikbaar zijn.

Op basis van een due-diligence-procedure met PAI-integratie wordt de impact van de bedrijven die NAM in portefeuille heeft, voortdurend geëvalueerd. Bedrijven die op minstens één PAI-indicator als uitschieters opvallen, worden door het team Responsible Investment (RI) van NAM aan een nadere analyse onderworpen. Vervolgens brengt ons Responsible Investment Committee (RIC) een aanbeveling voor een handelswijze uit volgens een vergelijkbare procedure als de procedure die wordt toegepast wanneer normen niet worden nageleefd. Nadere informatie vindt u in ons [Beleid inzake verantwoord beleggen](#). Per beleggingsstrategie kan er besloten worden aanvullende PAI-integratie toe te passen.

Deze verklaring geldt per 10 maart 2021. Deze verklaring zal ten minste jaarlijks worden herzien.

2. Beschrijving van belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheid (PAI)

Economische activiteit kan in vrijwel iedere variant gevolgen voor diverse duurzaamheidsfactoren inhouden, die negatief of positief kunnen uitpakken. NAM streeft ernaar het risico dat voortvloeit uit de belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheid van de posities op diverse manieren te beheren, onder meer door algemene criteria voor screening te hanteren, door op schendingen van normen alert te zijn en aan de hand van het intern ontwikkelde ESG-scoringsstelsel van NAM. Bovendien houdt NAM verscheidene PAI-indicatoren nauwlettend in het oog. Onze intentie is om meer indicatoren toe te voegen naarmate er meer gegevens beschikbaar worden.

Momenteel worden de volgende indicatoren in het oog gehouden en beoordeeld:

Thema	PAI-indicator
Uitstoot van broeikasgassen	Koolstofuitstoot (inclusief uitstoot door landbouw, bosbouw en ander gebruik van grond)
	Koolstofvoetafdruk
	Gewogen gemiddelde koolstofintensiteit
	Blootstelling aan de sector vaste brandstoffen
Biodiversiteit	Ontbossing
Water	Blootstelling aan gebieden met waterstress
Afval	Verhouding niet-gerecycled afval
Sociale zaken en personeelszaken	Implementatie van fundamentele verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)
	Loonkloof tussen geslachten
	Genderdiversiteit bestuur
	Investeringen in bedrijven zonder beleid ter voorkoming van bedrijfsongevallen
Mensenrechten	Beleid inzake mensenrechten
	Due diligence
	Activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico op incidenten met kinderarbeid
	Activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico op incidenten met dwangarbeid of verplichte arbeid
	Aantal en aard van de gesignaleerde gevallen van ernstige inbreuk op mensenrechten
	Blootstelling aan controversiële wapens (zoals clusterbommen)
	Beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping
	Gevallen waar er onvoldoende actie is ondernomen om schendingen van anticorruptie- en anti-omkoopnormen op te lossen
Aantal veroordelingen en boetes voor schendingen van wetgeving ter bestrijding van corruptie en omkoping	

3. Beschrijving van beleid om de belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheid (PAI) te identificeren en aan te pakken

Mits er voldoende gegevens beschikbaar zijn, monitort het RI-team van NAM de gekozen PAI-indicatoren bij alle activa onder beheer van NAM voortdurend, aan de hand van een intern ontwikkeld systeem. Er wordt op basis van gegevens van externe partijen en/of interne analyse vastgesteld welke bedrijven op bepaalde indicatoren de uitschieters zijn en welke bedrijven zelfs op meerdere indicatoren een forse negatieve impact hebben. Het RI-team onderwerpt die bedrijven vervolgens aan nadere analyse, waarna verslag uitgebracht wordt over de relevante gevallen aan het Responsible Investment Committee (RIC) van NAM, met de CEO van NAM aan het hoofd.

Daarnaast zijn PAI-indicatoren geïntegreerd in de interne ESG-scoringsmethodiek van NAM, die op diverse producten van NAM wordt toegepast. Bovendien worden PAI-gegevens in een aantal interne beleggingsteams van NAM gebruikt als directe input in het beleggingsproces.

4. Beschrijving van de manier waarop de belangrijkste negatieve gevolgen voor duurzaamheid (PAI) zijn behandeld

Het RI-team van NAM onderhoudt het eigen PAI-toezichtstelsel en bepaalt welke bedrijven nader onderzocht dienen te worden en wat voor actie er ondernomen moet worden. Zodra het RI-team de betreffende bedrijven heeft doorgelicht, worden ze aan het RIC aanbevolen, indien ze geschikt worden geacht. Het is vervolgens aan het RIC om te besluiten welke actie er concreet ondernomen gaat worden.

Methodieken en gegevens ter beoordeling van ieder belangrijkste negatieve gevolg (PAI)

ESG-waarborgen

In het kader van ons beleid inzake verantwoord beleggen is ook altijd een rol voor ESG-waarborgen weggelegd. Onze ESG-waarborgen houden in dat we alle potentiële beleggingen van al onze producten screenen op basis van bepaalde normen en uitsluitingslijsten. Daardoor kunnen we ervoor instaan dat onze portefeuilles aan een specifieke objectieve norm voldoen, ongeacht de eigen ESG-ambities van afzonderlijke portefeuilles.

Bovendien maken we in een steeds groter deel van ons productaanbod ruimte voor nog meer ESG-kenmerken. Afhankelijk van de gekozen beleggingsstrategie kan een portefeuille bijvoorbeeld specifieke sectoren uitsluiten, effecten met een hogere ESG-score selecteren of thematisch beleggen.

De PAI monitoren

NAM neemt het risico als uitgangspunt bij het toezicht op de PAI. Om te beginnen wordt er vastgesteld hoe goed een bedrijf op diverse PAI-indicatoren presteert. Vervolgens worden de bedrijven gerangschikt op basis van die prestaties, zowel voor afzonderlijke PAI-indicatoren als voor combinaties van indicatoren. De algehele beoordeling en de rangschikking vloeien voort in een oormerk, waaraan de prestaties van een geanalyseerd bedrijf af te lezen zijn. De bedrijven die als ondermaatse presteerders worden beschouwd, voor afzonderlijke indicatoren of voor het totaal, worden vervolgens door het RI-team van NAM onder de loep genomen.

De beoordeling en rangschikking komen tot stand op basis van het intern ontwikkelde PAI-model van NAM, waarin verschillende waarden, scores en wegingen voor datapunten van diverse gegevensaanbieders worden gebruikt. Per indicator kunnen er gegevens uit meerdere bronnen worden gebruikt. In dat geval wordt de bron gebruikt die het best lijkt te passen. De indicator krijgt een weging in de algehele beoordeling op basis van parameters die worden beoordeeld en bijgewerkt door de ESG-analisten in het RI-team van NAM. Met die parameters worden er diverse aspecten zichtbaar gemaakt die mogelijk consequenties hebben voor hoe het model presteert: denk daarbij aan de kwaliteit van de gegevens, het feit of ze recent zijn of niet, de geschiedenis en dekking van de gegevens, eventueel afwijkende methodieken van gegevensaanbieders, het belang van het thema waar de indicator op gericht is en verschillen tussen verschillende indicatoren.

De emittenten die als slechtste uit de bus komen, de negatieve uitschieters, worden door het RI-team geanalyseerd en eventueel naar het RIC doorverwezen, dat ze identificeert en besluit welke actie er ondernomen dient te worden. Er kan ook naar aanleiding van interne analyse op basis van informatie/gegevens van externe bronnen besloten worden bedrijven nader te onderzoeken. Het RIC kan tot de volgende actieplannen besluiten:

- **Engagement:** Het bedrijf in kwestie wordt aangewezen als kandidaat voor een engagement-actie. Hiertoe kan op basis van verschillende redenen besloten worden, bijvoorbeeld omdat het bedrijf laag scoort op een of meer PAI-indicatoren of omdat er minder gegevens beschikbaar zijn dan over de benchmark. Het RI-team gaat met het bedrijf in gesprek en houdt vervolgens in het oog of de prestaties verbeteren, aan de hand van KPI's die aansluiten op de relevante PAI-indicatoren.
- **Uitsluiting:** Er wordt geoordeeld dat het betreffende bedrijf niet geschikt is voor de portefeuilles van NAM en het wordt opgenomen in de [uitsluitingslijst](#) van NAM.
- **Geen actie:** Wanneer er wordt vastgesteld dat de PAI-score van het betreffende bedrijf acceptabel is of geen goede afspiegeling van de langere termijn is, wordt er geoordeeld dat er op dat moment geen verdere actie vereist is. We blijven het bedrijf dan in het oog houden.

Wanneer het RIC besluit welke verdere stappen er genomen moeten worden, houdt het onder meer rekening met de ernst en omvang van afzonderlijke negatieve gevolgen, het risico erop en de eventuele onherstelbare consequenties.

5. Ondernomen of geplande actie in verband met PAI

NAM heeft een lange voorgeschiedenis met ESG-integratie, uitsluitingen op basis van normen en engagement op het gebied van ESG. Nadere informatie vindt u in het [Jaarverslag verantwoord beleggen](#) en de [uitsluitingslijst](#) van NAM. Bovendien oefent NAM zijn stemrecht uit via zijn bedrijven (Fund Companies), die te vinden zijn op ons [stempitaal](#).

6. Samenvatting engagementbeleid

NAM gaat namens zijn cliënten op diverse manieren de dialoog met bedrijven aan om ze ertoe te bewegen ESG-normen beter in hun bedrijfsvoering te integreren en ze ertoe aan te zetten zich bij hun besluitvorming op de lange termijn te richten. Actief en betrokken zijn betekent dat we ons stemrecht uitoefenen, algemene vergaderingen van aandeelhouders (ava's) bijwonen, bijdragen aan de ontwikkeling van ESG-normen in sectoren, rechtstreeks de dialoog met bedrijven zoeken en aandeelhoudersvoorstellen indienen.

NAM is op drie manieren betrokken bij bedrijven waarin het belegt is: thematisch, op basis van normen en vanuit de belegging. Deze soorten engagement kunnen overlappen en allemaal op één bedrijf van toepassing zijn.

Thematisch engagement kan door NAM alleen of in samenwerking met andere vermogensbeheerders en eigenaars in gang worden gezet. Zulke samenwerking kan binnen het raamwerk van sectorbrede initiatieven worden opgezet, zoals de Climate Action 100+, het Sustainability Accounting Standards Board (SASB), de principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties (*Principles for Responsible Investment* of PRI), het CDP of de Investor Alliance for Human Rights, of als ad-hoc-initiatief. NAM staat van tijd tot tijd aan het roer van een dergelijk ad-hoc-initiatief. Het thematische engagement van NAM richt zich doorgaans op kwesties binnen een van de kernthema's die NAM in de ESG-strategie heeft geconcretiseerd:

- Klimaat
- Mensenrechten
- Goede corporate governance
- Biodiversiteit/water

Engagement op basis van normen wordt in gang gezet door vastgestelde inbreuken, de PAI-alarmbellen die afgaan of andere ernstige informatie, zoals eerder beschreven.

Engagement vanuit de beleggingen wordt in gang gezet en uitgevoerd binnen afzonderlijke beleggingsstrategieën.

We gaan direct met bedrijven in dialoog, maar NAM brengt ook op zo veel mogelijk ava's zijn stem uit, waarbij we met name onze stem laten horen in de vier bovengenoemde kernthema's. We staan er tegelijkertijd onophoudelijk op dat bedrijven 1) ook op lange termijn in het belang van de aandeelhouders, andere stakeholders en de gehele samenleving handelen; 2) instaan voor de rechten van alle aandeelhouders; 3) een efficiënte en onafhankelijke bestuursstructuur onderhouden; 4) ervoor zorgen dat de beloningsstructuur voor medewerkers in lijn is met de langetermijnbelangen van aandeelhouders, andere stakeholders en de gehele samenleving; 5) voldoende en nauwkeurige informatie tijdig publiekelijk bekendmaken; en 6) hoge normen op het gebied van maatschappij, milieu en ethiek naleven en daarvoor ook verantwoording afleggen.

Nadere informatie vindt u in het [Engagementbeleid](#) van NIM, het [Engagementbeleid](#) van NIFSA en de [Corporate-governanceprincipes](#) van NIFSA.

7. Verwijzingen naar internationale normen

Met de PAI borduurt NAM voort op de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (*Sustainable Development Goals* of *SDG's*) en andere internationale conventies en normen, waaronder:

- het United Nations Global Compact
- de OESO-beginselen voor corporate governance
- de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
- de beleidslijnen van de VN voor bedrijven en mensenrechten
- beginselen voor bedrijven op het gebied van kinderrechten
- IAO-verdragen over arbeidsvraagstukken
- het Verdrag van Rio de Janeiro inzake Milieu en Ontwikkeling
- het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie
- het Verdrag inzake clustermunificatie
- het akkoord van Parijs als onderdeel van het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties

In aansluiting op het akkoord van Parijs vereist NAM van bedrijven die in de meest klimaatkritieke sectoren actief zijn, dat ze zich aan de doelstellingen uit dat akkoord houden met een geloofwaardige transitie strategie. Hierbij

horen beoordelingen van hun decarbonisatie-roadmaps en hun positieve bijdragen in de strijd tegen de klimaatverandering. Naarmate de beoordelingsmethoden voor steeds meer sectoren gekristalliseerd zijn, groeit ook het aantal bedrijven waar deze eis aan wordt gesteld.